

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

CNFIS
Consiliul Național pentru
Finanțarea Învățământului
Superior

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice
Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior

Beneficiar: Universitatea "1 Decembrie 1918" din Alba Iulia

**PROGRAM INTEGRAT DE INCLUZIUNE A STUDENȚILOR AFLAȚI ÎN SITUAȚII DE RISC ȘI PENTRU CREȘTEREA ECHITĂȚII LA NIVEL INSTITUȚIONAL
(PRO-INTEGRA)**

Proiect finanțat din Fondul de Dezvoltare Instituțională, Contract CNFIS-FDI-2016-0055

STUDIUL CALITATIV PRIVIND RISCUL DE EXCLUZIUNE EDUCAȚIONALĂ ÎN UAB

Expert studii echitate PRO-INTEGRA

Conf. univ. dr. Călina Ana Buțiu

www.uab.ro

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

CNFIS
Consiliul Național pentru
Finanțarea Învățământului
Superior

Aspecte metodologice

- Interviu de grup cu studenți: N=8, octombrie 2016
- Interviu de grup cu cadrele didactice, N=10, octombrie 2016
- Interviu de grup cu personalul administrativ, N=9, octombrie 2016

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

CNFIS
Consiliul Național pentru
Finanțarea Învățământului
Superior

Așteptările studenților la intrarea în UAB

- De la cadrele didactice, să fie bine pregătite atât teoretic cât și practic și să manifeste deschidere față de problemele studenților;
- Privind materiile studiate, să fie noi și adecvate pentru pregătirea în profesie;
- Au fost declarate și așteptări legate de dezvoltarea personală prin activități de voluntariat;
- La confruntarea cu realitatea, au fost remarcate câteva dezamăgiri legate de cadrele didactice, de activitățile practice și de slaba implicare a colegilor lor în activități de voluntariat.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

CNFIS
Consiliul Național pentru
Finanțarea Învățământului
Superior

Soluții propuse de studenți la (auto)excluziunea educațională (1)

- de a acorda șansă la educație și celor care provin din familii sărace, fără să fie nevoiți să lucreze, prin creșterea numărului locurilor subvenționate;
- pentru studenții cu handicap locomotor, soluția este cea cunoscută, respectiv amenajarea și adaptarea mediului de învățare la handicapurile studenților.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

CNFIS
Consiliul Național pentru
Finanțarea Învățământului
Superior

Soluții propuse de studenți la (auto)excluziunea educațională (2)

- Atât pentru excluziune cât și pentru autoexcluziune, colegialitatea poate fi o soluție doar dacă e corect înțeleasă și doar „până la un punct...” și numai pentru acei studenți care se străduiesc dar care au bariere independente de ei;
- Șefii de grupă pot fi persoane pivotale, între tutore, cadre didactice sau structurile superioare și studentul aflat în risc educațional.

Eficacitatea unui program de consiliere în opinia studenților

- Studenții au avut rezerve în sensul că participarea voluntară la astfel de ședințe nu este în cultura noastră. Primează teama de etichetarea de către cei din jur și rezerva în a-și discuta problemele personale cu specialiști;
- Ideea de a antrena studenți voluntari în identificarea și mobilizarea colegilor în risc de excluziune educațională spre un serviciu de consiliere din instituție a fost primită atât cu reticență, cât și cu aprobare.

„... mă pun și eu în locul celui alt coleg [...]. Puțini cred că acceptă și e mare riscul să îți reproșeze că ... nu am nevoie, sunt la fel ca și tine, ce ai cu mine? Mulți îți refuză ajutorul. Dar cei care îl acceptă cred că fac bine și până la urmă iese totul cum trebuie”.

Ce spun cadrele didactice referitor la problematica studenților cu handicap

- Studenții cu handicap sunt reticenți în a participa la activități de socializare derulate în UAB.
- În general, studenții și cadrele didactice sunt foarte dispuși să îi ajute.
- Lipsesc facilitățile pentru studenții cu handicap locomotor (rampe de acces, lifturi) pentru toate sălile de curs dar se găsesc soluții prin reorganizări de orar și distribuire de săli la parter când e cazul.

Cadrele didactice despre studenții rromi

- Sunt subreprezențați nu pentru că nu au informații privind oportunitățile de studiu în UAB ci pentru că nu au aspirații privind educația de nivel superior.
- Posibil ca subreprezentarea să fie falsă (autoidentificare *versus* heteroidentificare):
 - „Una din condițiile pentru a-i admite pe locurile cu bursă specială este ca ei să exprime faptul că aparțin etniei rrome. Și aici au o problemă, pentru că parte dintre ei refuză să aducă documentele necesare și preferă să candideze pe locurile pentru români”.

Cauze ale problemelor de învățare la studenți în opinia cadrelor didactice

- (1) neparticiparea la ore și la consultații;
- (2) lipsa exercițiului și a stăruinței în a învăța;
- (3) slaba pregătire cu care intră în universitate;
- (5) competiția cu tehnologia informației și comunicării și, în special utilizarea exagerată a internetului încă din anii de gimnaziu;
- (6) calitatea prestației cadrului didactic;
- (7) orarul „fragmentat”.

Opinii ale personalului administrativ privind specificul relațiilor cu studenții (1)

- Secretariatele sunt cele mai solicitate și aici se pot crea tensiuni;
 - Așteptările studenților sunt tot mai mari iar modul de adresare este tot mai puțin politicos;
 - Studenții nu respectă programul și nu cunosc atribuțiile secretariatelor;
 - Secretariatele dețin date importante pentru identificarea studenților în risc educațional.

Opinii ale personalului administrativ privind specificul relațiilor cu studenții (2)

- La Serviciul social este sunt cunoscute problemele particulare ale studenților și nevoile lor
 - pare să fie serviciul unde „[studenții vin, *n,n.*] mai cu drag, pentru că noi le oferim... din punct de vedere financiar, bani, burse, transport. Le explicăm, vorbim...”
- La Bibliotecă
 - „... studenții foarte buni sunt cei mai dificili din punct de vedere al bibliotecarului pentru că vin și îți cer rafturi întregi de cărți”.
- La Relații internaționale, problemele care sunt semnalate sunt legate de dificultățile de comunicare a unora dintre studenții Erasmus în limba engleză

Echitatea în educație văzută de personalul administrativ

- Egalitatea de șanse a fost aspectul cel mai puternic punctat;
- Diferențierea se face în funcție de problema pe care studentul o are:
 - studentului cu handicap trebuie să i se ofere aceeași oportunitate de acces la cursuri ca și celorlalți studenți
 - Studentului român să i se ceară participare la ore pentru a-și păstra locul subvenționat

Propunerile cadrelor didactice pentru reducerea numărului de studenți în risc

1. Sprijin material (creșterea numărului și cuantumului burselor sociale, o masă caldă la cantina UAB etc.)
2. Sistemul de tutorat să se dezvolte în mod unitar și eficient;
3. Studentul să fie văzut ca ființă umană, nu ca un client care vine și pe care trebuie să-l servim, ca la rândul său să ne servească;
4. Favorizarea dezvoltării independente (progresive) a studentului față de profesor;
5. Crearea unor instrumente de monitorizare a studenților în risc;
6. Implicarea activă a tutorelui de an, a personalului CICOC, a membrilor comisiei pentru problemele sociale ale studenților, a responsabililor de la liga studenților etc.;
7. Parteneriate ferme cu angajatorii pentru studenții care vor / sunt constrânsi să lucreze pe parcursul studiilor;
8. Creșterea calității actului educațional.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

CNFIS
Consiliul Național pentru
Finanțarea Învățământului
Superior

Propunerile personalului administrativ pentru reducerea numărului de studenți în risc

1. Consiliere individuală
2. Conștientizare privind importanța studiilor superioare
3. Ore de pregătire suplimentară
4. Susținere financiară
5. Implicarea studenților în proiectele UAB
6. Angajare *part time*
7. Monitorizare

Concluzii

- Interviurile de grup au permis cunoașterea aprofundată și din triplă perspectivă a determinantilor excluziunii educaționale;
- Dacă “vocea” studenților și a cadrelor didactice are mai mari șanse să fie auzită, personalul administrativ din UAB a fost pentru prima dată provocat să își exprime opinia privind echitatea în educație și riscul de excluziune educațională a studenților;
- Prin interviurile de grup s-a realizat un dublu efect privind problematica (auto)excluziunii educaționale a studenților:
 - de cunoaștere
 - de conștientizare